

Západ k údivu srbské opozice podporuje Vučiče a uznává regulérnost voleb. Co je za tím?

- CZ24 News | 30. prosince 2023

SRBSKO: Balkánské zápisky sledují západní reakce na povolební protesty opozice v Srbsku, které nemají obvyklý efekt. Proč končí srbská opozice "euro-zklamáná"?

Srbská opozice den co den po volbách poukazuje na neregulérnost proběhlých voleb, přináší důkazy o falšování hlasů, domáhá se soudu. Demonstrace neutichají a k opozici se přidali studenti. Atmosféra připomíná dobu před svržením Slobodana Miloševiče a opozice na souvislost poukazuje.

„Co se dnes děje, je mnohem horší, přestože Milošević tehdy proti nám vyrukoval s tanky,“ říká spisovatel, básník a akademik Ljubomir Simović. Dodává, že „je to mnohem horší, neboť Vučić je schopen všeho jen, aby se udržel u moci.“ I přes určité paralely Simović tvrdí, že Milošević nebyl tak kritizován jako Vučić. Myslí si o současném srbském prezidentovi, že jeho ambice a sebevědomí jej učinili slepým a hluchým vůči názorům veřejnosti. Přestože se k opozici přidali mnozí intelektuálové, spisovatelé jako uvedený Simović nebo významný protirežimní autor Marko Vidojković, není jejich hlas tak slyšitelný, jako tomu bylo v dobách Miloševiče. Projevilo se to ve volbách, ve kterých vy Vučić s největší pravděpodobností vyhrál i bez falšování hlasů.

Vučićovy síly si je vědom Západ, který opozici hodil přes palubu. Pro opozici je to velké zklamání. Podobně to cítí v Chorvatsku, když [dopisovatel](#) deníku *Jutarnji* píše: „Brusel se chová jako prodloužená ruka srbského velvyslanectví.“ Novinář Augustin Palokaj to vysvětluje specifickým přístupem EU k západnímu Balkánu: „EU k tomuto regionu přistupuje s ohledem na poměr sil a stejně tak je to s USA. Jediným cílem je udržet Srbsko v současné pozici, kdy sedí na několika židlích – Rusko, Čína a EU. Jde jim jen o to, aby si Srbsko nesedlo na jednu ruskou židli.“ Novinář si všímá také skutečnosti, že v EU mají svůj hlas Španělsko, Slovensko – země které podporují Vučiče v otázce Kosova. Nezanedbatelné je v tom rovněž Maďarsko sledující politiku trvalého přátelství se Srbskem. K tomu chorvatský komentátor dodává, že EU a USA se nebudou trápit srbskými volbami, když mají v ekonomické problémy s recesí. Palokaj použil pro vše výraz svých polských kolegů z časopisu *European Union Politics*, kteří v něm zavedli nový termín „eurodisappointed“ (euro-zklamání).

Nepodléhejme ovšem hned tomuto jednoduchému vysvětlení. Může se totiž jednat o mnohem širší politickou hru. Na tuto okolnost nasvědčuje rozhodnutí srbské vlády, že od 1. ledna 2024 mohou automobily z Kosova přejet do Srbska, aniž by musely jejich řidiči přelepovat kosovskou SPZ srbskou. Mluvčí EU Peter Stano rozhodnutí uvítal, že se jedná o pokrok v normalizaci vztahů a volného pohybu vozidel.

Nyní si vzpomeňme, že kvůli SPZ došlo k tomu, že srbští poslanci opustili kosovský parlament, že Srbové dali výpověď v řadě kosovských institucích, včetně policie. Vše tenkrát došlo tak daleko, že na pořádku byly ozbrojené incidenty. Najednou Vučić ustupuje. Část radikální opozice to bere jako potvrzení svého dřívějšího varování, že Aleksandar Vučić letos na jaře v jednáních se zástupci Francie a Německa v Ohridu „prodal“ Kosovo. Z tohoto pohledu nabývá tolerance výsledku srbských voleb ze strany Západu poněkud jiný rozměr.

ZDROJ